

דבר המנכ"ל

שווקים יורדים - מה זה עושה לנו?

כבר ברבעון הרביעי בשנת 2007 היינו עדים ל"תופעה" חדשה ישנה של תשואות שליליות במכשירים הפיננסים השונים. מאז שנת 2002 תשואה דו ספרתית היתה לעניין שבשגרה. מהר מאוד השוק מיקד את תשומת ליבו לגוף המיצר את התשואה העודפת הגבוהה ביותר. מרבית המשקיעים לא בחנו את מבנה ההשקעות, רמת הסיכון ועוד פרמטרים רבים המשפיעים על איכות ניהול הכסף. והינה המגמה התהפכה כמעט בין ליל ואנו עדים לשוק הפכפך במגמת ירידה. למעשה כל אחד מאיתנו נמצא בשוק ההון כמעט ללא יכולת לבצע שינוי כלשהו שיגן על קרן הפנסיה, ביטוח המנהלים, קופת הגמל וקרן ההשתלמות שברשותנו. כל המוצרים הללו מושפעים רבות משוק ההון, לכן יש מקום לדאגה, אך אין מקום לפאניקה. אלו מכשירי חיסכון ארוכי טווח. בכל התרחישים שאנו עורכים לעובדים במסגרת התכנון הפנסיוני שלהם הריבית לחישוב הינה 4% ברוטו (בניכוי דמי ניהול בשיעור של 2.8%), למעשה דאגנו גם בשנים של תשואה גבוהה לקחת מקדם בטחון שמרני, כך שהתכנון לקח בחשבון את האפשרות כי תהינה גם שנים פחות טובות מאלו שהורגלנו להן.

למעשה, אין לצפות כי מוצרים מהסוג הנדון ישאו תשואה דו ספרתית בכל שנה. אנו מעוניינים בחברות בעלות "גב חזק", ידע וניסיון בניהול השקעות לנהל את כספנו בתבונה ובזהירות שכן זהו עתידנו. אנו ב"דוידוף" נערכנו מבעוד מועד לתרחיש הדומה לזה שקורה עכשיו ואנו נותנים ייעוץ שקול ואיכותי לכל הפונים אלינו. כגוף מקצועי בלתי תלוי טובתו של העובד הינה ראשונה בסדר החשיבות ובעת זו מתפקידנו לספק לו את הביטחון הנדרש בקבלת החלטה שקולה ועניינית.

בברכה,
אייל גורן, מנכ"ל

חדשות

סוף לקופה ההונית

במסגרת הצעת החוק, אושרו גם הצעדים הבאים:

* **איחוד כללי המס** – במסגרת החוק נקבע כי כללי המיסוי על קופות הגמל וביטוחי המנהלים, הן בתקופת החיסכון והן בתקופת הפרישה, יהיו זהים לאלה החלים כיום רק על קרנות הפנסיה. התקרה למתן הטבות המס תתיישר בכל המוצרים לסכום של עד 4 פעמים השכר הממוצע במשק.

* **דחיית ההחלטה על אופן קבלת כספי הפרישה** – ההחלטה לגבי אופן קבלת כספי החיסכון בגיל הפרישה, אם בקצבה חודשית או בסכום חד פעמי, תעשה בגיל הפרישה, בניגוד למצב הקיים בו ההחלטה מתקבלת במועד ההצטרפות למכשיר החיסכון. מעבר לפנסיה מינימאלית של 3,850 שקלים (נכון להיום, כאשר עדכון מדד יהיה מדי סוף שנה) יוכלו החוסכים לבחור בין קבלת הכספים כסכום חד פעמי לבין הגדלת הפנסיה שלהם.

המשך בעמ' 2

אגף שוק ההון רושם הישג נוסף בדרך למהפכת השקיפות בתחום מוצרי החסכון ארוך טווח. הכנסת אישרה את התיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים, שבמרכזו ביטול מסלול החיסכון ההוני והאחדת החיסכון הפנסיוני למסלול קצבה.

התיקון החדש הופך את קופות הגמל ההוניות למכשיר קצבתי, כך שלא ניתן יותר לחסוך בקופות גמל לתגמולים וקופות גמל לפיצויים במתכונת הקיימת. למעשה כל הפקדה לקופת גמל תהיה הפקדה לקופת גמל לקצבה, כאשר קופת הגמל לקצבה מתחלקות לשני סוגים: קופה משלמת וקופה לא משלמת. עקב הקדמת פנסיה חובה במשך ל-2008 יחל התיקון האמור יחול על כספים שיופקדו מ-1 בינואר השנה ולא מ-2010 כפי שקבעה טיוטת התקנות.

התיקון מהווה את הצעד החמישי בתכנית משרד האוצר לצמצום פערים חברתיים, באמצעות אישור הצעת החוק לפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) לשם הבטחת חיסכון פנסיוני לכל עובד במשק.

אושרה רפורמת הניוד הפנסיוני: היישום יחל באוקטובר 2008

הגוף המנהל של החיסכון באחר, בכל עת שיבחר. כעת, יתאפשר לחוסך בכל אחד מהמוצרים הפנסיוניים לבחור לעבור ממוצר פנסיוני אחד למוצר פנסיוני אחר ולהעביר את כל הכספים שצבר עד יום המעבר לחיסכון החדש וזאת מבלי שהמהלך יהיה כרוך בעלות כלשהי מצידו. למשל, לעבור מביטוח חיים לקרן פנסיה ולהיפך, ומקופות גמל לקרנות פנסיה (אך לא להיפך). בתוך כך נקבע בטיטות החוזר השניה שפירסם האוצר בנושא כי מבטוח שחתם על בקשת העברת כספים לגוף אחר יוכל להתחרט בתוך 18 יום. בכך נענה ענתבי לבקשת הגופים המוסדיים שהתנגדו להוראה בטיטות הקודמת שקבעה כי חתימת המבטוח על בקשת המעבר הינה הוראה בלתי חוזרת, ואילצה מבטוח שחזר בו להגיש בקשת מעבר נוספת.

ועדת הכספים, בראשותו של ח"כ סטס מיסז'ניקוב, אישרה לאחרונה את הצעת הפרשה של מיסז'ניקוב, שבאה לגשר בין חברי הוועדה, הבנקים והאוצר, והחליטה כי הניוד בין קופות הגמל יתבצע החל מאוקטובר 2008, ולא מיולי 2008, כפי שרצה הממונה על שוק ההון והביטוח במשרד האוצר, **ידין ענתבי**. חברי הכנסת ביקשו להתחיל את ביצוע החוק החל מינואר 2009 אולם כל הצדדים הסכימו בסופו של דבר להצעתו של מיסז'ניקוב.

הצעת החוק קובעת כללים להעברת כספים מקופת גמל אחת לאחרת, לרבות העברה בין קופות גמל לסוגיהן לקרנות פנסיה ותוכניות לביטוח חיים. התקנות החדשות יאפשרו לכל חוסך להחליף את המוצר הפנסיוני שלו או את

קופות גמל אישיות - לאישור ועדת הכספים

במכשיר זה.

הפעלת קופת גמל אישית היא מכשיר השקעה מקובל בעולם. בארה"ב שליש מהכספים המיועדים לפרישה נחסכים באמצעות קופות גמל אישיות, כאשר גם בבריטניה היקפי החיסכון באמצעות מכשיר זה הולכים וגדלים מהותית בשנים האחרונות.

הושקה מערכת "ביטוח-נט"

משרד האוצר השיק לאחרונה את "ביטוח נט" - מערכת ממוחשבת להשוואת תשואות, מדדי סיכון וביצועי פוליסות הביטוח והחיסכון בישראל. המערכת תספק מידע בתחום הביטוח ותסייע לציבור בחקירה ובהשוואת נתונים הנוגעים לחברות הביטוח השונות. המערכת תעדכן מדי חודש.

במסגרת ה"ביטוח נט", מופיע מידע על ביצועי פוליסות הביטוח והחיסכון של חברות הביטוח העוסקות בביטוח חיים (כגון ביטוחי מנהלים) ומתאפשרת מדידה והשוואה ביניהם. המידע מסופק לציבור באמצעות טבלאות, גרפים ודוחות, וזאת בהתאם לפרופיל הדרוש למשתמש ובדומה לשירותים המוצעים במערכות ה"גמל נט" וה"פנסיה נט". כך למשל, ניתן להפיק באמצעות המערכת תרשימים וטבלאות למדידה והשוואה של תשואות חודשיות ותשואות מצטברות של חברות הביטוח, לפי חתכים שונים (חברות ביטוח, קרנות, מסלולי השקעה וכו'), מדדי סיכון (מדד אלפא, מדד שארפ ועוד) וכן השוואה של תשואות הקרנות ומסלולי ההשקעה למדדי שוק נבחרים. בנוסף, מוצגים במערכת דמי הניהול שנגבו על ידי חברות הביטוח בקרנות ובמסלולים השונים - הן מהנכסים והן מההפקדות.

מערכת "ביטוח נט" מצטרפת למערכות ה"גמל-נט", ה"פנסיה-נט" והיא זמינה בכתובת: <http://bituachnet.mof.gov.il>

ולהחליט בעצמו באלו נכסים להשקיע את כספי החיסכון הפנסיוני שלו. תפעול הכספים בקופת גמל אישית נעשה על-ידי החברה המנהלת של קופת הגמל, בעוד לחוסך ניתנת האחריות על ניהול ההשקעות. העמית יכול לבחור לנהל בעצמו את ההשקעות או באמצעות מנהל תיקים חיצוני. לפיכך, בעקבות הפעלת ה-IRA צפויים להצטרף לשוק מנהלי תיקים רבים שלא עובדים בחברה מנהלת של קופת גמל.

התיקונים שבוצעו בטיטות התקנות האחרונה, עליה חתום שר האוצר, רוני בר-און, הם בעיקר בהיבט התפעולי. בין היתר נקבעו כללים לאופן השקעת הכספים בקופת גמל בניהול אישי והוטלו מגבלות על השקעת הכספים. אחת ההוראות בטיטות התקנות אוסרת על תשלום עמלת הפצה ליועץ פנסיוני או ליועץ השקעות

ועדת הכספים דחתה את הדיון שהיה מיועד להתקיים לאחרונה בנושא תקנות ה-IRA (קופות גמל אישיות), וזאת בשל שינויים שנערכו ברגע האחרון בטיטות התקנות.

בתוך כך נשמעה ביקורת בקרב מספר בתי השקעות אשר טענו כי גם אם יאושרו קופות הגמל האישיות, לא ניתן יהיה להפעילן הלכה למעשה, היות ולא קיימת עדיין המערכת התפעולית למוצר זה.

יו"ר קופות הגמל, **אבי דויטש**, אמר כי הוא תומך במוצר קופות הגמל בניהול האישי, אולם להערכתו "התשתית התפעולית הקיימת הינה חלקית ומוגבלת, וללא תשתית תפעולית יהיה קשה להיכנס לתחום חדשה זה".

IRA הוא תיק השקעות אישי ארוך-טווח עם הטבות מס המתנהל על-פי תקנות קופות הגמל, המאפשר לעמית לנהל את תיק ההשקעות

ב-2008 ניתן להפקיד בקופות גמל לא משלמות רק את מרכיב הפיצויים

בשנת 2008 ניתן להפקיד בקופות גמל לא משלמות לקצבה את מרכיב הפיצויים מבלי להפקיד כלל את מרכיב התגמולים. כך מסביר רו"ח צביקה משבנק בנוגע להוראת השעה שפרסם האוצר בעקבות התיקון לחוק קופו הגמל מינואר 2008. הוראת השעה נועדה לאפשר למעבידים ולקופות הגמל להיערך לשינוי מהותי בעקבות תיקון החוק והיא תקפה לשנת 2008 בלבד ולא ידוע עדיין מה יהיה בהמשך הדרך. משמעות הוראה זו שבשנת 2008 ניתן להפקיד בקופות גמל לא משלמות לקצבה רק למרכיב

הפיצויים (ללא תגמולים) ולהחיל על כספים אלה הסדר של "רצף פיצויים". ניתן גם לבצע בקופות אלה תשלומי השלמה ופיגורים בגין חובות העבר ועדכוני שכר. סביר להניח שלא ניתן ליעד כספים אלה ל"רצף קצבה" אך הדבר דורש הבהרה מצד רשויות המס. חשוב להדגיש כי בקופות גמל משלמות לקצבה הסדר זה אינו אפשרי וכי בקופות אלה המעביד צריך להפקיד תחילה לפחות 5% למרכיב התגמולים לפני שיוכל להפקיד למרכיב הפיצויים.

חברות הביטוח עוברות לאמץ תקני דיווח בינלאומיים

פי כללי התקינה הבינלאומית, יש לבצע השלמה של הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בביטוח כללי, בגין כל שנות החיתום.

המפקח על הביטוח, ידן ענתבי, פירסם לאחרונה את החוזר הקובע הוראות בנוגע לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בדוחות הכספיים של חברות הביטוח לשנת 2007.

סוף לקופה ההונית

המשך מעמ' 1

בתום תקופת החיסכון קופת הגמל הלא משלמת תעביר את הסכום לקופה המשלמת רק לאחר שתבטיח שלעמית תהיה קצבה פנסיה חודשית. החישובים נעשו על פי מקדמים של 200 חודשים, כך שנדרש סכום של כ-800,000 שקל שחייב להישאר בקופת הפנסיה, ומעבר לזה תינתן הקצבה.

* הגדלת הפטור על הקצבה המזכה - רשות המיסים הסכימה להגדיל את הפטור על הקצבה המזכה, כך שפנסיה של עד 9,000 שקל בחודש תהיה פטורה ממש. (נכון להיום פנסיה של 6,500 שקל פטורה ממש). עוד סוכם כי הגדלת הפטור על הפנסיה תעשה בשנת 2025, שזו למעשה תקופה בה ניתן יהיה לצבור את מקסימום הסכום שנצברו בתגמולים.

בין היתר קובע החוזר כי הדוחות הכספיים של החברות יכללו גילויי בביאורים אודות נתוני המאזן ליום 31 בדצמבר 2007 ונתוני הדוחות התוצאתיים לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2007, לאחר שיושמו לגביהם כללי ההכרה והמדידה של התקינה הבינלאומית, אשר יכלול בין היתר הסבר איכותי לשינויים בסעיפים מהותיים. על הביאור לכלול נתונים של דוחות עסקי ביטוח כללי, עסקי ביטוח חיים ורווח והפסד. עוד נקבע כי בעקבות השינוי הצפוי בכללים הנוגעים להכרה בהכנסות מהשקעות עקב המעבר לכללי התקינה הבינלאומית, על חברת הביטוח לשנות את אופן חישוב ההכנסות מהשקעות אשר מתווספות לעודף הכנסות על הוצאות כך שיעמדו על שיעור קבוע של 3% ריאלי לשנה, וזאת ללא תלות בתשואה שהושגה בפועל על ההשקעות.

הוראה נוספת קובעת כי בעת המעבר לדיווח על

* הפרדת החיסכון מהכיסויים הביטוחיים - חוסכים יוכלו לבחור לרכוש את החיסכון ואת הכיסויים הביטוחיים כחבילה אחת או לרכוש כל רכיב מיצרן אחר. הפרדה כאמור תגדיל את היצע המוצרים ועל-ידי כך תגביר את התחרות ותשפר את מצבו של הצרכן.

* ביטול קופות מרכזיות לפיצויים - במציאות החדשה, בה כל מעביד ועובד חייבים לחסוך לפנסיה, מרכיב הפיצויים מהווה חלק מהחיסכון הפנסיוני ולפיכך אין יותר מקום לקופות מרכזיות לפיצויים בבעלות המעבידים שכן על המעביד להפקיד את מרכיב הפיצויים לחיסכון האישי של העובד, שינוי זה יחול מתאריך 1.1.2011.

ביטול מסלול החיסכון ההוני, משמעותו שמתנה כל הקופות מקבלות אישור של קופת גמל לקצבה ולכלול יש את אותו משטר מיסוי.

הבטחת מקדמי תוחלת חיים תיבחן מחדש

שלהן לסיכון המחודש שהן לוקחות בגין תוחלת החיים.

גורמים בענף מעריכים שנושא הבטחת מקדמי תוחלת חיים ייבחן מחדש הן על-ידי הרגולציה והן על-ידי חברות ביטוח חיים, בעיקר לאור העובדה שישראל היא המדינה היחידה בה מבטיחים תוחלת חיים כבר בגיל צעיר, בעת ההפקדות. ההערכה היא שהבטחת מקדמי תוחלת חיים תוגבל לגיל פרישה.

מבוטחי הפוליסות הוותיקות חתם על נספח הונו שאפשר להם לקבל את ההפקדות בגין אותן פוליסות במסלול הונו.

בעקבות התיקון האחרון לחוק קופות הגמל, בו הופכים כל המכשירים לקצבה, אין משמעות לנספח ההונו, כך שאותם מבוטחים יפקידו לפוליסה עצמה המבטיחה מקדמים גבוהים. מצב זה יאלץ את חברות הביטוח להיערך נכונה מבחינת העתודות ולהתאים את הרזרבות

אגף שוק ההון מצפה מחברות הביטוח לאמוד את הסיכון בפוליסות קצבה בהן יש הבטחת מקדם תוחלת חיים. בשלב זה אין בכוונת האוצר להוציא הנחיות בנושא, והוא מצפה לקבל את התייחסות חברות הביטוח.

נושא הבטחת מקדמי תוחלת חיים קיבל משנה נוקף בעקבות התיקון האחרון לחוק קופות הגמל, שבמרכזו ביטול מסלול החיסכון ההוני והאחדת החיסכון הפנסיוני למסלול קצבה.

כל חברות הביטוח, להוציא מנורה, מבטיחות בפוליסות שלהן מקדמי קצבה מובטחים, כאשר בפוליסות הישנות של עד שנת 2000 הציעו החברות מקדמים גבוהים. הבטחת מקדמי קצבה יצרה תחרות מול קרנות הפנסיה, בעיקר לאור העובדה שרק במקרים מעטים הגיעה הפוליסה למצב בו חברות הביטוח נדרשו לשלם את הקצבאות.

משנת 2000, בעקבות שינויים רגולטוריים, רוב

הצעת חוק: לחייב קופות הגמל בפרסום מדדי סיכון

הצעת חוק שהניח בימים אלה על שולחן הכנסת ח"כ משה כחלון מבקשת לחייב את קופות הגמל לפרסם את רמת הסיכון בכל נכס שבניהולן בנוסף לפרסום התשואה.

ההצעה הוגשה על רקע התשואה השלילית הגבוהה שהציגו בינואר קופות הגמל חרמון ותבור של פריזמה. עוד נקבע בהצעה כי גוף המשווה את נתוני התשואה של נכסיו עם נתוני תשואה של נכסים או גופים אחרים, יפרסם גם את מדדי הסיכון ביחס לאותו גוף או נכס.

בהצעת החוק צוין כי כיום התפתחה בין הגופים תחרות עזה על גובה התשואות, מגמה הגוררת את הגדלת הסיכון של אותם נכסים, כדי שאותו גוף יוכל להשיג תשואה גבוהה יותר בעתיד.

הצעה: חלוקה ברורה של זכויות הפנסיה בין בני זוג

הצעת חוק חדשה מטעם ממותת גרנית ותנועת נעמת, בסיוע ארגון שתי"ל, קוראת לחלוקת זכויות הפנסיה בין בני זוג.

מטרת החוק הינה להבטיח, כי גם בעת פירוד בין בני זוג, יקבל כל אחד מבני זוג, את חלקו בזכויות הפנסיה אשר נצברו במהלך החיים המשותפים. כיום אין כיום חוק שמסדיר את חלוקת זכויות הפנסיה והטיפול בנושא נעשה במסגרת חוק איוון המשאבים בין בני זוג מתגרשים.

ההצעה יוצרת "חלוקת רוחב" של הזכויות, באופן שיתיר בידי כל אחד מבני הזוג "תיקי" פנסיה עצמאי, אותו הוא יכול לנהל ואף להוסיף ולצבור בו זכויות.

קן: הבנקים וחברות הביטוח יוכלו לחבור יחד במתן אשראי

בקונסורציום חיונית במובן זה שאלמלא החבירה לא יתאפשר מתן אשראי ללקוח בתנאים סבירים;

2. החבירה הייתה לפי הסכמת הלקוח מראש ובכתב, על גבי טופס נפרד;

3. ללקוח תינתן האפשרות לשאת ולתת על תנאי מתן האשראי עם מי מהגופים החברים בקונסורציום, לרבות באמצעות אדם אחר מטעמו.

4. על בנקים וחברות ביטוח שירצו לקיים קונסורציום שלא על פי התנאים שמפורטים בתנאי הממונה יהיה לקבל את אישור מערך הפיקוח על ההגבלים העסקיים.

הממונה על הגבלים עסקיים, רונית קן, הודיעה לראשי הבנקים וחברות הביטוח באלו תנאים תאפשר לבנקים ולחברות הביטוח לחבור בקונסורציום למתן אשראי. "קונסורציום אשראי הוא אמצעי מוכר להפחתת הסיכון במתן הלוואות, על-ידי חלוקת הסיכון בהלוואה מסוימת בין מספר מלווים. כשפוחת הסיכון, משתפרים תנאי ההלוואה מנקודת מבטו של הלווה, כיון שהריבית משקפת את גובה הסיכון במתן ההלוואה". במסגרת האישור נקבעו התנאים לחבירה בין בנקים לבין חברות ביטוח, ובין חברות ביטוח לבין עצמן:

1. החבירה של בנקים וחברות ביטוח

האוצר: לא נאשר תכניות לביטוח בריאות קבוצתי לחברי הקופות הכוללות כיסוי לתרופות מצילות חיים

אינה עולה בקנה אחד עם החובות המוטלים על קופות החולים לפי חוק ביטוח בריאות ועם התפקידים שיעד להן החוקי".

עוד מצוין ענתבי כי "על אופן מתן השירותים בידי קופות החולים חלים עקרונות והוראות ברורים, אשר נשענים על מאפיינים ציבוריים מובהקים. לעומת זאת, מתן כיסוי ביטוחי בידי חברת ביטוח לחלק ממבוטחי הקופה, ומידת המעורבות העמוקה של קופת החולים במתן אותם שירותים - עלולים להוביל "לנטישת" המסלול הציבורי בכל הנוגע לכיסוי לתרופות שנכללות בסל השירותים הבסיסי (ולמצער - להפחתה משמעותית של מידת המעורבות בו) ולהעמקת פעילותה של קופת החולים במסלול שהיא אינה אמורה לגלות בו כל מעורבות שהיא".

אין בכוונתנו לאשר תכניות לביטוח בריאות קבוצתי לחברי קופות החולים, אשר כוללות כיסוי ביטוחי לתרופות מצילות חיים ומאריכות חיים", כך מבהיר המפקח על הביטוח, ידן ענתבי במכתב הבהרה שפרסם היום למנהלי חברות הביטוח.

במכתב הבהרה מדגיש ענתבי כי "התקשרות של קופת חולים עם מבטח לשם מתן כיסוי ביטוחי קבוצתי לחברי קופות החולים עבור תרופות מאריכות חיים ומצילות חיים עלולה להביא לכך שהתחרות בין הקופות לא תהיה עוד על סל השירותים הבסיסי - לא על איכותו ולא על היקף השירותים הניתנים בו, אלא על איכות והיקף השירותים הניתנים במסגרת הביטוח הקבוצתי. הסטת מרכז הכובד לעבר הביטוחים הקבוצתיים הפרטיים לחברי קופות החולים

השכר הפנסיוני הממוצע של גבר בשירות המדינה גבוה בכ-26% מזה של הנשים

בחודש, בעוד שהשכר הממוצע של נשים עמד על 6,600 שקל, הפרש של 26.3%.

בשנת 2002 עמד ההפרש בין השכר של גבר לזה של אישה על 24.3% ובשנת 1997 היה הפרש 23.8%.

ממשכת האפליה בשכר בין נשים לגברים גם במגזר הממשלתי.

מדוח הממונה על השכר והסכמי עבודה באוצר עולה כי השכר הפנסיוני הממוצע של גבר במגזר הממשלתי בשנת 2007 עמד על 8,350 שקל

תיקון 3: נא להתרגל - קצבה בלבד

מאת: ר"ח צביקה משבנק

לאחרונה אישרה הכנסת תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005.

התיקון משנה סדרי עולם, מבטל את מעמדן של הקופות ההוניות וקובע שהחלטה על אופן משיכת הכספים תיעשה בגיל פרישה בלבד. בנוסף, לא תתאפשר משיכה הונית כל עוד העמית לא יקבל תחילה קצבה חודשית של 3,850 שקלים לחודש. מדובר בתיקון מהותי שיש לו השלכות רבות על המבנה ועל התנהלות החיסכון הפנסיוני בישראל ועל הטבות המס הניתנות בעבורו.

להלן בהרחבה עיקרי התיקון והשלכותיו על השוק הפנסיוני בישראל:

החל מינואר 2008 לא תאושר עוד פעילותן של קופות גמל לתגמולים (הוניות) ושל קופות גמל לקצבה במתכונת הקיימת. במקום זאת תאושר פעילותן של קופות גמל משלמות ולא משלמות לקצבה בלבד.

קופת גמל משלמת לקצבה הנה כזו שניתן למשוך ממנה כספים במישרין, או קצבה או כהיוון קצבה. קופת גמל לא משלמת לקצבה הנה כזו שלא ניתן למשוך ממנה כספים במישרין (למעט כספים ממרכיב הפיצויים), אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה.

אין מדובר בהקמתן של קופות חדשות, ומשכך הקופות הקיימות רשאיות להמשיך לקלוט כספים חדשים. קופות קצבתיות יסווגו כקופות גמל משלמות לקצבה, וקופות הוניות - כקופות גמל לא משלמות לקצבה. אם נחסכו כספים בקופת גמל לא משלמת לקצבה, ייאלץ העמית להעביר אותם לקופת גמל משלמת לקצבה, ורק אז יוכל למשוך אותם כקצבה או כהיוון קצבה. מטרת ההאחדה של החיסכון הפנסיוני למסלול קצבה הנה לחסוך כספים לתשלום קצבה בגיל פרישה שלא יפחתו מ- 3,850 שקלים לחודש ("סכום קצבה מזערי"). דהיינו, כספים חדשים שיופקדו בקופות גמל החל מינואר 2008, יימשכו כקצבה בלבד כל עוד הקצבה אינה עולה על 3,850 שקלים לחודש. חשוב להדגיש כי מקורה של קצבה זו בכל תוכניות הקצבה של העמית – לפני שנת 2008 ואחריה.

מצב זה יוצר בעיה אצל עמיתים מבוגרים או כאלה ששכרם המבוטח נמוך מאוד, שהרי הקצבה שתיצבר להם בגיל פרישה תהיה נמוכה עד מאוד. טרם נתקבלה החלטה אם יוכל העמית למשוך סכומים נמוכים אלה באופן חד-פעמי ללא תשלום מס או בדרך אחרת. אולם

יש לזכור כי לפי תקנות קופות הגמל ניתן להוון כיום קצבה עד 5% משכר המינימום במשק, בלי שפעולה זו תיחשב "משיכה שלא כדין", שחייבת במס מינימלי של 35%.

אם הקצבה עולה על 3,850 שקלים לחודש, יוכל העמית למשוך קצבה חודשית נוספת או סכום חד-פעמי כהיוון קצבה ללא תשלום מס (ובכך נדחתה ההחלטה על אופן המשיכה לגיל פרישה בלבד). צפוי כי עד קצבה של 9,000 שקלים לחודש לא יחויב העמית בתשלום מס, כאשר ההפרש בין 3,850 שקלים ל-9,000 שקלים יוכל להימשך או כקצבה או כהיוון קצבה ללא תשלום מס. עוד צפוי כי הגדלת הפטור לקצבה עד 9,000 שקלים לחודש תיעשה רק בשנת 2025. סביר להניח שאם לעמית תיצבר קצבה העולה על 9,000 שקלים לחודש, יימשך הסכום הנוסף כקצבה בלבד ויחויב במס.

מכיוון שמשנת 2008 פועלות בשוק רק קופות גמל לקצבה (משלמות ולא משלמות), יהיו הטבות המס שיינתנו בשל ההפקדות זהות בשתי הקופות, כדלקמן:

- תקרת שכר מבוטח ללא חיוב במס – ארבע פעמים השכר הממוצע במשק לפי סעיף 3(ה3)

לפקודה.
- ניכוי של 11% מ"הכנסה מזכה" לפי סעיף 47 לפקודה.
- זיכוי ממס בשל 5% מ"הכנסה מזכה" לפי סעיף 45 לפקודה.
- שיעור זיכוי ממס של 35% לפי סעיף 45 לפקודה.
זאת ועוד, מכיוון שמשנת 2008 ייחסכו הכספים בקופות גמל לקצבה בלבד (משלמות ולא משלמות), אין עוד משמעות לחיוב במס של תשואות הנצברות על הפקדות בקופות גמל לתגמולים (הוניות). מיסוי התשואות יימשך רק לגבי הפקדות בקופות גמל לתגמולים שנעשו בין השנים 2003-2007. תשואות על הפקדות מינואר 2008 בקופות גמל משלמות ולא משלמות לקצבה יהיו חלק מהקצבה וימוסו בהתאם לאופן מיסוי הקצבה (או לפטור).
חשוב להדגיש כי הוראות החוק החדשות חלות רק על כספים חדשים, שיופקדו בקופות משנת 2008 ואילך. משכך, על הסכומים שהופקדו עד דצמבר 2007 (לרבות התשואות שייצברו בגינם) ימשיכו לחול כל אותם כללים הקבועים בחוק והמתייחסים לסכומים אלה.

ביטוחי אכ"ע כהוצאה מוכרת - תיקון מס' 163 לפקודת מס הכנסה

מאת: עו"ד רמי אריה (רו"ח)

לחודש, והניכוי המרבי המותר לפי 3.5% יהיה בסך של 89 שקלים לחודש.

עד היום, מעסיק ששילם מעל 5% ועד שיעור 7.5% ממשכורת העובד עבור מרכיב הגמל, היה מפחית משיעור הניכוי המותר כהוצאה, את ההפרש שבין השיעור ששילם לבין 5%. לאחר התיקון, מעסיק ששילם מעל 5% ממשכורת העובד עבור מרכיב הגמל, יפחית משיעור הניכוי המותר כהוצאה, את ההפרש שבין השיעור ששילם המעסיק לבין 4%.

לעניין סעיף 9א(ה1) לפקודה, נמחקו המילים "מהיוון הקצבה המוכרת" והמילים "לפי הנמוך מביניהם", כך שנקבעה תקרת פטור יחידה, עד לגובה של 35% מהקצבה המזכה. בינואר 2008 תקרה זו היא בסך של 2,520 שקלים לחודש. חל תיקון בסעיף 45א(ד) לפקודה הקובע כללים למתן זיכוי ממס ליחיד שלא הייתה לו הכנסת עבודה בשנת המס. התיקון משווה בין הטבות המס הניתנות ברכישת כיסויים ביטוחים עם ובנפרד מאפיק החיסכון. תחולת התיקון מחודש ינואר 2008.

ביום 28.1.2008 פורסם בספר החוקים 2130, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשס"ח-2008 (להלן: "החוק"). החוק מחייב להפקיד כספים למטרת קצבה והינו צעד נוסף לחיזוק החשיבות לחסכון לטווח ארוך. החוק כולל תיקונים עקיפים בפקודת מס הכנסה, בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ובחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני).

כאמור לעיל, החוק כולל תיקון עקיף בפקודת מס הכנסה (תיקון מס' 163) (להלן: "התיקון").

תקציר התיקון

נקבע כי סעיף 14)32(לפקודה יתוקן כך ששיעור ההוצאה המוכרת בשל רכישת ביטוח מפני אבדן כושר עבודה והוגדל מ-2.5% מההכנסה החייבת ל-3.5% מההכנסה החייבת.

במקום ההגדרה הקיימת "מרכיב תגמולי המעביד" נוספו המונחים "השכר הממוצע במשק" ו"מרכיב תגמולי המעביד" כהגדרתם בסעיף 3(ה2) לפקודה, השכר הממוצע כפי שהוא מחושב לצורך גמלאות ודמי ביטוח לפי סעיף 2(ב) לחוק הביטוח הלאומי. (כאמור, השכר הממוצע עומד בינואר 2008 על סך של 7,663 שקלים לחודש).

נקבעה תקרה לצורך הניכויים לפי סעיף 14)32(, בגובה סך כל השכר הממוצע במשק בשנת-המס כשהוא מוחלק בשלוש, דהיינו התקרה המרבית בשנת 2008 תעמוד על סך של 2,554 שקלים

אתם שואלים? אנחנו משיבים!

נשמח לענות על כל שאלה

בנושאים מקצועיים.

בטלפון 03-5688500

או במייל:

sherut@davidoff.co.il